

William Sheakspeare

HAMLET

- Podstawowe informacje o lekturze (czas i miejsce akcji, problematyka itd.)
- zagadnienia na maturę i sprawdzian
- quiz sprawdzający wiedzę

HAMLET

William Sheakspeare

• Geneza utworu

Hamlet został najprawdopodobniej napisany w 1601 roku i wystawiony na scenie wkrótce potem. Sztuka ta nie zachowała się do współczesnych nam czasów.

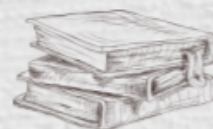
• Czas i miejsce akcji

Czas akcji nie jest dokończ określony, natomiast za pomocą rozszaniach w tekście aluzji możemy wnioskować, że wydarzenia mają miejsce w XVI wieku, w ciągu trzech miesięcy. Fabuła rozgrywa się w Danii, przede wszystkim na zamku Elsynor, ale także w innych miejscach, m.in. w sypialni, sali tronowej, czy na cmentarzu.

• Gatunek

- Hamlet należy do dramatu elżbietańskiego i wpisuje się w konwencje tragedii zemsty. Autorzy w takiej literaturze często sięgali po tragiczne wątki takie jak bratobójstwo, zdrada i zemsta.

- Hamlet realizuje też wiele założeń **dramatu szekspirowskiego**, m.in.:
 - odrzućenie zasady trzech jedności** (czas akcji obejmuje trzy miesiące, akcja rozgrywa się w wielu miejscach, oraz pojawiają się wątki poboczne)
 - zerwanie z zasadą decorum**- autor nie używa w swoim utworze patosu i podniosłości, które powinny być stosowane przy tragedii; bohaterowie wykreowani przez Szekspira używają zwrotów potocznych, sceny poważne przeplatają się ze scenami humorystycznymi. W utworze nie brakuje drastycznych obrazów, a postaci sztuki umierają na oczach widzów.
 - brak chóru oraz klasycznego podziału na epejsodia**
 - wprowadzenie postaci fantastycznych** (np. Duchów i wiedźm) w celu wprowadzenia atmosfery mistycyzmu i tajemniczości.
 - zerwanie z zasadą braku scen zbiorowych**. W dramacie antycznym na scenie znajdowało się na raz maksymalnie trzech aktorów, zaś Szekspir wprowadza sceny zbiorowe (np. Scena "Teatru w teatrze")

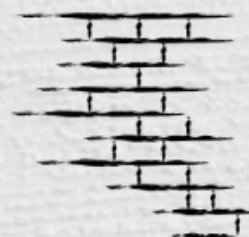
HAMLET

William Sheakspeare

• Budowa i styl utworu

Hamlet składa się z pięciu aktów, podzielonych na sceny. Utwór na trójdzielczą kompozycję:

- a) część pierwsza stanowi ekspozycję- zawiązanie akcji odpowiadające aktowi pierwszemu
- b) część druga- obejmuje wydarzenia trzech miesięcy czasu trwania akcji
- c) część trzecia- zakończenie dzieła tragiczną śmiercią bohaterów dramatu

• Bohaterowie

Bohater	Charakterystyka
Hamlet	• Książę duński, syn zmarłego króla • postać złożona; bohater inteligenty, wrażliwy, wielkoduszny dla przyjaciół, a jednocześnie słaby, niezdecydowany i okrutny.
Duch ojca Hamleta	• Duch zmarłego ojca Makbeta • wymusza na swoich synie pomstę jego śmierci
Klaudiusz	• Król Danii, stryj Hamleta, mąż Gertrudy • Skoncentrowany na władzy, okrutny, gotowy do popełnienia zbrodni
Gertruda	• Żona Klaudiusza, matka Hamleta • bezbronna, niezdecydowana, słaba, ulega bratobójcy Klaudiuszowi
Horacy	• Wierny i uczciwy przyjaciel Hamleta
Ofelia	• Córka Poloniusza; zakochana w Hamlecie • wrażliwa, nie rozumie zachowania głównego bohatera, co doprowadza ją do szaleństwa • popełnia samobójstwo

HAMLET

William Sheakspeare

• Problematyka

Władza

- W utworze dochodzi do zderzenia egzystencjonalnej problematyki tragedii z motywem władzy. Na przestrzeni utworu czytelnik co raz bardziej utwierdza się w przekonaniu, że Hamlet nie byłby dobrym władcą, ze względu na swoją niestabilność psychiczną i wahania nastroju. Pomimo, że korona jest na wyciągnięcie jego ręki, oddaje się on egzystencjonalnym rozważaniom na temat życia, śmierci i sprawiedliwości. Przeciwnieństwem niezdecydowanego Hamleta jest Fortynbras, który jest człowiekiem czynu, gotowym by prowadzić naród.

Zbrodnia

- Autor przekonuje w kolejnej swojej tragedii, że ślepa rząda władzy i zbrodnia idą ze sobą w parze. Klaudiusz, który starał się zatrzeć zbrodnię na poprzednim władcy i być dobrym królem i mężem, pragnie kolejnego rozlewu krwi i obmyśla kolejne intrygi, tym razem na Hamlecie. Szekspir wkłada kolejne postaci dramatu w wir śmierci: zarówno winnych: Klaudiusza, jak i nie winnych: Ofelię.

Bohater skomplikowany

- Ciężko jest poddać Hamleta jednoznacznej ocenie. Z jednej strony jest człowiekiem wrażliwym, emocjonalnym, pragnącym by świat był miejscem lepszym. Nie może pogodzić się ze śmiercią ojca i wyrachowaniem matki. Decyzja o pokonaniu Klaudiusza wynika z poczucia moralnej niesprawiedliwości. Z drugiej jednak strony bohater bywa okrutny w stosunku do Ofelii i matki, jego zemsta dotyka osób niewinnych. Mężczyzna jest też niezdecydowany i ciągle się waha. Tragizm bohatera tkwi w jego naturze i psychice.

HAMLET

William Sheakspeare

• Plan wydarzeń

1. Rozmowa Bernardo, Horacego i Marcellusa na temat pojawiania się na murach zamku ducha zmarłego króla.
2. Pojawienie się ducha kolejnej nocy. Odejście zjawy w milczeniu.
3. Poinformowanie przez wartowników Hamleta na temat zaistniałej sytuacji.
4. Przejęcie tronu przez Klaudiusza i ożenienie się z wdową po zmarłym bracie. Wyrażenie żalu po poprzedniku.
5. Zmartwienie Króla i Królowej stanem Hamleta, który nie wyjaśnia Przyczyny swojego przygnębienia.
6. Podjęcie decyzji przez Hamleta o towarzyszeniu wartownikom przy kolejnej warcie.
7. Ostrzeżenie przez Laertresa swojej siostry Ofelii przez zakochaniem w Hamlecie. Zabronienie przez Poloniusza widywania się jego córki Ofelii z Hamletem.
8. Pełnienie warty przez Hamleta. Decyzja o rozmowie z duchem ojca na osobności.
9. Wyjaśnienie przez ducha zmarłego króla, że został on zamordowany przez Klaudiusza, który wlał mu do ucha truciznę, a w spisek była zamieszana Również Gertruda. Prośba do syna o pomszczenie jego śmierci.
10. Zmuszenie przez Hamleta żołnierzy do przysięgi milczenia na temat tego, co widzieli.
11. Opowiedzenie przez Ofelię Poliniuszowi o dziwnych Odwiedzinach Hamleta.
12. Zlecenie przez Poloniusza wygadania przyczyn załamania księcia.
13. Radość i nieufność Hamleta w stosunku do dawnych przyjaciół, którzy przybyli wybadać sytuację na dworze.
14. Wieść o przybyciu wędrownego teatru.
15. Zorganizowanie przez dawnych przyjaciół Hamleta spotkania księcia i Ofelii.
16. Złość Hamleta i niechęć do spotkania z kobietą.
17. Przedstawienie sprepowane przez Hamleta. Aktorzy odgrywają morderstwo, jakiego dopuścił się Klaudiusz. Król opuszcza teatr.

HAMLET

William Sheakspeare

• Plan wydarzeń

18. Wyjawnienie matce przez Hamleta jego wiedzy na temat zbrodni i zalecenie spowiedzi.
19. Polinusz zostaje zamordowany przez Hamleta, ponieważ podstuchiwał jego rozmowy z duchem ojca.
20. Wystanie przez Klaudiusza Hamleta do Anglii pod pozorem poboru podatków. W rzeczywistości zleca jego zabójstwo.
21. Spotkanie przez księcia podczas podróży norweskiego władcy Fortynbrasa, który maszeruje z armią na Polskę.
22. Szaleństwo i utrata zmysłów przez Ofelię.
23. Powrót Laertresa do zamku, który chce pomścić śmierć Ojca Poloniusza.
24. Wyjawnienie przez Klaudiusza, że to Hamlet zabił ojca Laertresa i Ofelii. Zaplanowanie sposobu na pozbycie się księcia.
25. Pojawienie się wiadomości na dworze na temat przedwczesnego powrotu Hamleta do Danii.
26. Samobójstwo Ofelii.
27. Opowieść Hamleta jak ustrzegł się śmierci i wykrył spisek Klaudiusza.
28. Horacy i Hamlet są świadkami pogrzebu Ofelii.
29. Spotkanie Hamleta z Laertesem.
30. Przyjęcie przez księcia pojedynku z Laertesem.
31. Zrzucenie przez Hamleta winy na swoje szaleństwo podczas zabijania Poloniusza.
32. Wypicie przez Gertrudę napoju przygotowanego na Hamleta i śmierć królowej.
33. Zamordowanie Laertresa przez Hamleta podczas pojedynku.
34. Zamordowanie Klaudiusza przez Hamleta.
35. Śmierć Hamleta od rany zatrutym ostrzem. Ostatnia prośba umierającego, aby Horacy opowiedział jego historię Fortynbrasowi.
36. Uznanie Hamleta przez Fortynbrasa za bohatera po wysłuchaniu opowieści Horacego.

